Biskupické noviny

Püspöki Újság • Bischofsdorfer Zeitung

XVII. ročník | september 2017

Mimoriadny archeologický objav

Archeologický výskum v súvislosti s pripravovanou výstavbou bratislavského obchvatu priniesol v úseku budúcej diaľnice D4 v Podunajských Biskupiciach objav jedného z najrozsiahlejších archeologických nálezísk na Slovensku. Rozsiahle avarské pohrebisko sa podarilo nájsť po prvotných sondážach a po odstránení ornice v hĺbke asi 50 centimetrov. Okrem pohrebiska sa v Podunajských Biskupiciach našlo aj sídlisko z obdobia doby rímskej teda z druhého storočia nášho letopočtu. Slovensko sa tak môže pochváliť ďalším mimoriadnym objavom európskeho formátu. Hodnota tohto nálezu je podľa odborníkov nevyčísliteľná.

Počas päť mesiacov trvajúceho prieskumu odkryli archeológovia viac ako 460 hrobov, ktoré skrývali cenné nálezy. *„Veľkosť a hodnota avarského náleziska z obdobia 8. storočia je najväčším archeologickým objavom z obdobia Avarského kaganátu. Nič rozsiahlejšie a výnimočnejšie z daného obdobia sa za posledných osemdesiat rokov v okolí Bratislavy nenašlo. Takýto nález sa nám archeológom podarí len raz za život,“* skonštatoval vedúci výskumu Via Magna Milan Horňák.

Archeológovia v hroboch našli takmer 2 000 predmetov: keramiku, sklenené koráliky, bronzové šperky od ozdôb opasku, cez náušnice až po náramky. Bohatí muži mali v hroboch zdobené bronzové spony opaskov, na ktorých prevládali mytologické motívy zvierat. Ženské hroby odhalili krásne avarské šperky. Takmer v každom hrobe sa nachádzala aj nádoba – milodar pre posmrtný život. Výzdoba týchto nádob už niesla typické slovanské prvky – známky asimilácie obidvoch kultúr.

Najvzácnejším nálezom je minca z obdobia vlády franského kráľa Karola Veľkého. *„Nájdená minca je z rokov 771 – 793 a je európskou raritou. Až do tohto objavu bolo celosvetovo známych len 14 takýchto dochovaných mincí, avšak všetky pochádzali z existujúcich zbierok. Minca z avarského pohrebiska v okolí Podunajských Biskupíc je*

tak pätnástou potvrdenou mincou z daného obdobia, no ostáva jedinou mincou objavenou v rámci archeologických vykopávok,“ vysvetlil Milan Horňák. Nájdená minca je jedinečná aj

» pokračovanie na str. 2

NA AKTUÁLNE TÉMY

Leto v znamení rekonštrukcií

Už spomínaný prebytok hospodárenia súvisí aj s tým, že nám BVS spláca naše investície, ktoré sme okrem prostriedkov z Európskej únie vložili do vybudovania kanalizácie. Rovnako aj ZSE, ktorá robila prekládku káblov na našom území, poskytla financie na vybudovanie cyklotrasy. Pri organizovaní našich kultúrnych podujatí a na rekonštrukcie kultúrnych pamiatok sa snažím už štyri roky získať finančné prostriedky z BSK. Aj takýmto spôsobom sa nám darí ušetriť peniaze, ktoré potom môžeme rozumne využiť v prospech našich obyvateľov.

Letné mesiace nie sú pre nás obdobím sladkého ničnerobenia, ale najväčšej práce. Po súťažiach verejného obstarávania nasleduje samotná realizácia projektov. V letnom období sme vynovili všetky strechy a fasády na našich materských školách v hodnote cca 305 tisíc €. Z predchádzajúceho obdobia sú už dokončené aj interiéry, okná, dvere a hygienické zariadenia. Dostávame sa teda do fázy, že všetky tieto objekty, ktoré sme dostali v roku 2011 do nášho majetku, už po rozsiahlych investíciách vyzerajú tak, ako by mali. Na základných školách robíme za viac ako 200 tisíc € nové rozvody elektriny, rekonštruujeme hygienické zariadenia, meníme svietidlá a na školských objektoch obnovujeme i strechy.

Končíme tiež s rekonštrukciou trhoviska na Latorickej ulici v hodnote cca 600 tisíc €. Doteraz 400 tisíc € stála len povrchová úprava a kanalizácia, kde bude mať každý novo vyrobený stánok elektrinu a vodu s vlastnými meračmi. Táto úprava zahŕňa aj výsadbu zelene a inštaláciu lavičiek a smetných košov.

Naši obyvatelia už iste zaregistrovali rekonštrukcie miestnych komunikácií. Tie sú v hodnote 153 tisíc €. Povrchy ciest sa vynovili na Dudvážskej, Hronskej, Ipeľskej a na ulici Pri trati. Za peniaze z magistrátu sa opravili cesty na Podunajskej, Uzbeckej a Korytnickej ulici. Nezabúdame ani na rekonštrukciu chodníkov vo vnútroblokoch na Lotyšskej a Bodrockej ulici a pripravujú sa súťaže na vnútroblok Estónska. 30 tisíc € investujeme do rekonštrukcie verejných priestranstiev a ďalších 20 tisíc € do modernizácie a opravy detských ihrísk.

Na požiarnej zbrojnici, pod ktorou sme minulý rok odkúpili pozemok, sme zrekonštruovali strechu v hodnote 21 tisíc € a na jej zateplenie chceme získať financie z Ministerstva vnútra. Novú strechu za 80 tisíc € dostal aj náš Dom kultúry Vetvár. Veríme, že všetky tieto zmeny prispejú k zlepšeniu života našich žiakov, rodičov, motoristov i všetkých obyvateľov našej mestskej časti.

Leto teda nebolo len o dovolenkovom oddychu, ale aj o kontrole prebiehajúcich prác. Rokovala som aj s majiteľmi pozemkov pri MŠ Staromlynská. Približne 13 árový pozemok chceme získať do vlastníctva mestskej časti a do budúcnosti

» pokračovanie na str. 2

Mimoriadny archeologický objav

» dokončenie zo str. 1

preto, že Avari vo svojom obehovom systéme mince nepoužívali. V tej, ktorú archeológovia našli, je dierka. Podľa odborníka to svedčí o tom, že Avar ju priniesol svojej žene a tá si zo strieborniaka urobila prívesok. *„Muselo to teda byť ešte predtým, ako Karol Veľký začal proti Avarom viesť vojny. Neurobila by si predsa z mince úhlavného nepriateľa prívesok,“* dodáva Horňák.

Medzi najvýznamnejšie nálezy odkrytého pohrebiska patria taktiež bohaté jazdecké hroby s množstvom bronzových predmetov, kde mnohé z nich boli postriebrené. Zvláštnosťou je, že sa na pohrebisku nenašli zbrane. Archeológovia usudzujú, že ľudia tam žili usadlým spôsobom života, venovali sa chovu a poľnohospodárstvu, nie bojovým činnostiam. *„Kôň nebol znakom, že pochovaný muž je jazdec, bojovník, ale že mal taký spoločenský status, že si mohol koňa dovoliť,“* upresnil Milan Horňák. Asi tretinu pohrebiska tvorili detské hroby. Našli sa aj tri hroby matky pochovanej s dieťaťom, či muža a ženy, pričom hlava muža smerovala tradične na severozápad a žena ležala obrátene. Podľa toho, koľko darov mal mŕtvy v hrobe, bolo možné predpokladať jeho spoločenské postavenie.

Podľa odborníka je ohromný aj vedecký potenciál náleziska. *„Stronciové analýzy nám napríklad môžu povedať, ako žili, aká bola ich potrava, na ktorých miestach sa zdržovali, či žili len v tejto osade, alebo cestovali po vtedajšej Európe. Analýza zvyškov v nádobách nám určite veľa povie o spôsobe obživy a zvyklostiach vtedajších ľudí, antropologická analýza zase o zdravotnom stave populácie, a tiež ďalšie zistenia,“* konštatuje archeológ Milan Horňák. Zaujímavé bude aj vyhodnocovanie príbuzenských vzťahov na základe analýz DNA.

Po ukončení výskumu budú nálezy uložené v Slovenskom národnom múzeu – Archeologickom múzeu. Ako exponáty výstavy budú neskôr sprístupnené aj verejnosti. *„Podunajské Biskupice sa v každom prípade budú uchádzať o granty, aby sa toto vzácne a ešte nie celkom prebádané archeologické nálezisko sprístupnilo aj pre širokú verejnosť. Naše dejiny a históriu predsa nemôžeme zahrabávať, ale naopak chrániť a vystavovať,“* dodala starostka našej mestskej časti Alžbeta Ožvaldová, ktorá na október plánuje pre všetkých záujemcov zorganizovať v DK Vetvár odbornú prednášku s archeológom i vydanie špeciálnej brožúry o tomto unikátnom objave v našej mestskej časti. Mestská časť Podunajské Biskupice pripravila v spolupráci so spoločnosťou

Via Magna v Cezhraničnom informačnom a impulznom centre aj výstavu fotografií *„Archeologické nálezisko v Podunajských Biskupiciach“*. Video z exkurzie nájdete na stránke **www.biskupice.sk** v kategórii „Dianie v Biskupiciach“. **(Red.)**

Leto v znamení rekonštrukcií

» dokončenie zo str. 1

ho využiť na rozšírenie kapacity našich materských škôl. Momentálne sme už v úzkom výbere na získanie dotácie 500 tisíc € z Európskej únie na rekonštrukciu škôlky na Komárovskej ulici. Počet obyvateľov našej mestskej časti sa rozrastá a našou snahou je pokryť potreby všetkých rodičov trojročných detí.

Počas leta sme začali aj s budovaním nových parkovacích miest, na čo sme vyčlenili 220 tisíc €. Nechceme zavádzať parkovaciu politiku typu „mám parkovaciu kartu, ale nemám miesto, kde zaparkovať“. Nové parkovacie miesta vznikli na Bieloruskej ulici a nasledovať budú ďalšie miesta na Medzi jarkoch, na Dolných honoch a v starej obci. Našim cieľom je do jesene vybudovať 160 nových parkovacích miest.

Nedá mi, aby som opäť nespomenula problém s neprispôsobivými občanmi. Osobne chodím situáciu každý týždeň kontrolovať a môžem povedať, že kroky, ktoré sme s mestskou políciou urobili už situáciu zlepšili. Veľmi sa ma dotkol otvorený list z tretieho sektora, že na týchto občanov chceme „posielať vodné delá“. V mene svojom i v mene všetkých obyvateľov Podunajských Biskupíc som sa voči takýmto nepravdivým a bulvarizovaným informáciám ostro ohradila. Naposledy som v polovici augusta rokovala v tomto smere s mestskou políciou ohľadne prenájmu nebytových priestorov v objekte zdravotného strediska na Lotyšskej ulici. Tento priestor je v blízkosti dotknutého miesta i smutne známeho „Pentagonu“ vo Vrakuni. Mestská časť Podunajské Biskupice poskytne Mestskej polícii tieto priestory zadarmo a zabezpečí tak nepretržitú službu ich príslušníkov práve v tejto oblasti. Za prenájom týchto priestorov nechceme žiadne financie, avšak žiadame, aby mestská polícia dohliadala na väčšiu bezpečnosť našich obyvateľov a prispela tak k zvýšeniu kvality ich života v našej mestskej časti.

Ďalším problémom je náš zberný dvor na Dvojkrížnej ulici. Tranzitujúci občania nám tam víkend čo víkend vykladajú odpad, na čo v konečnom dôsledku dopláca mestská časť. Iniciovala som rokovanie s Urbariátom Podunajské Biskupice, ktorý nám vie na Lieskovskej ulici poskytnúť pozemok na vybudovanie nového zberného dvora. Ten má slúžiť Biskupičanom a o jeho premiestení ich budeme včas informovať. Zároveň sme ako jediná mestská časť získali z Ministerstva životného prostredia financie vo výške 41 tisíc € na likvidáciu čiernych skládok, na čom sme tiež intenzívne pracovali.

Na záver sa chcem poďakovať všetkým zamestnancom miestneho úradu, ktorí pripravili 18. ročník súťaže vo varení guláša

a výstavu fotografií archeologického náleziska, ako aj všetkým, ktorí sa podieľali na 16. ročníku záhradkárskej výstavy ovocia, zeleniny a kvetov a organizátorom 19. ročníka Hasičskej súťaže.

V novom školskom roku 2017/2018 želám žiakom veľa úspechov a radosti z učenia, pedagógom a zamestnancom škôl veľa energie a trpezlivosti a rodičom veľa radosti z napredovania ich ratolestí. A všetkým obyvateľom našej mestskej časti prajem farebnú a pokojnú jeseň.

Alžbeta Ožvaldová, starostka

Aj Biskupice sú „Inline“

V letný piatkový večer 14. júla 2017 privítala mestská časť Podunajské Biskupice spolu s mestskou časťou Vrakuňa 576 korčuliarov a cyklistov na obľúbenom podujatí Bratislava – Inline.

Toto prázdninové športové podujatie s výnimočnou atmosférou a energiou sa v Bratislave koná už 14 rokov. Korčuliari, cyklisti, kolobežkári či longboardisti majú možnosť zajazdiť si v piatok večer po cestách, ktoré bežne patria autám. Jazda je profesionálne organizovaná za sprievodu polície, 40 členného inline teamu, zdravotnej služby, sanitky a hudby. Tento rok chceli organizátori ponúknuť účastníkom nové možnosti, trasy i zážitky a tak sa rozhodli zapojiť do podujatia aj iné mestské časti. *„Chceli sme priniesť niečo nové, neopozerané, čím by sme spravili radosť skalným fanúšikom a zároveň pritiahli nových účastníkov našej akcie – preto sme oslovili viaceré mestské časti a môžeme povedať, že sa nám podarilo vytvoriť veľmi pekné nové spolupráce,“* hovorí Lea Majerčáková, organizátorka podujatia.

O 20.00 sa účastníci stretli na priestranstve pri Pošte na Uzbeckej ulici. Pripravené boli pre nich tréningová inline dráha, servis a požičovňa korčúľ, pitný režim, rozcvička a v spolupráci s partnermi akcie aj ďalšie aktivity. Biskupičanov i účastníkov z iných mestských častí privítala a jazdu o 21.00 odštartovala aj starostka našej mestskej časti Alžbeta Ožvaldová: *„Sme veľmi radi, že Bratislava Inline sa organizuje v našej mestskej časti a že sme sa stali aj spoluorganizátorom tohto podujatia. Dúfam, že táto letná korčuliarska akcia sa stane aj obľúbeným podujatím obyvateľov Podunajských Biskupíc a budúci rok nás tu bude viac a viac.“*

Pelotón ohraničený policajným doprovodom, sprievodnými vozidlami a sanitkou prešiel trasu, ktorú organizátori vopred vytýčili v spolupráci s referátom cestného hospodárstva MiÚ Podunajské Biskupice. Biskupičania si tak vychutnali jazdu aj na cestách, po ktorých denne chodia do školy či do práce a návštevníci z iných mestských

častí mali možnosť spoznať zákutia a krásu starej i novej časti Podunajských Biskupíc. Video z podujatia si môžete pozrieť na stránke **www.biskupice.sk** v kategórii „Kultúra a šport“. **Martina Frőhlich Činovská**

Foto: **Lubo Dait**

Harmonický vzhľad Trojičného námestia

Kedysi v minulosti zdobili Biskupice krásne kúrie i kaštiele, z ktorých sa však väčšina stala obeťou modernej doby. V 60-tych rokoch minulého storočia bol zbúraný Išpánsky dom zo 14. storočia na bývalej Hlavnej ulici, barokový kaštieľ Ormosdyovcov a unikátny park v jeho okolí z 18. storočia bol zničený v 50-tych rokoch. Palugyaiho kúria, budova bývalého arcibiskupského sídla a neskoršie radnice, je prestavaná a Battyániho letná rezidencia v Lieskovci je v dezolátnom stave. O kúriách Botossyho a Weisenthala ako aj o biskupických hradbách vieme len vďaka rozsiahlym písomným prameňom. Prišli sme tak o vzácne pamiatky, no treba dodať, že zachované svetské a sakrálne pamiatky si dnešní občania už o to väčšmi vážia a Mestská časť Bratislava – Podunajské Biskupice vynakladá nemalé úsilie na záchranu objektov hmotného kultúrneho dedičstva a votívnych pomníkov Podunajských Biskupíc, v čom jej finančne pomáha aj Bratislavský samosprávny kraj.

Dominantu Trojičného námestia *Súsošie najsvätejšej Trojice* sme vlani zreštaurovali a zrekonštruovali. Vďaka odborne vykonanej práci reštaurátora Pavla Ševčíka dýcha trojičný stĺp originalitou, krásou a čistotou. Vlani nám však financie nedovolili, aby sme základné betónové schody pod súsoším obložili veľkorozmernými blokmi z prírodného alebo umelého kameňa v duchu historických riešení podľa predpisov Krajského pamiatkového úradu Bratislavy. (Spomínané schody boli vyrobené v roku 1991 v rámci otočenia pôvodného *Trojičného stĺpu* smerom na *Sochu padlých hrdinov* a v rámci revitalizácie námestia bola vtedy položená zámková dlažba, nové kandelábre a na ohraničenie námestia veľké betónové kvetináče).

Vďaka starostke Podunajských Biskupíc a Bratislavskému samosprávnemu kraju sme tento rok získali ďalšie financie a mohli pokračovať v obnovení Trojičného námestia. Táto časť mestského jadra v strete alejí Biskupickej ulice a ulice Padlých hrdinov si ešte čiastočne zachovala svoj starobylý ráz, ktorý sme v rámci možností chceli zvýrazniť. Obkladom schodov (presným výberom farebnosti a štruktúry zvoleného materiálu) sa nám podarilo zjednotiť samotné umelecké dielo so základom a vychádzajúc z historických riešení sme hrany stupňov ozdobili fazetami a zaobleným odkvapovým nosom.

Uvedomujeme si, že za starých čias tvorili naše raritné barokovo-klasicistické súsošie a samotné Trojičné námestie štýlovo jednotný celok. Preto sme pri obnove *Súsošia najsvätejšej Trojice* nemohli prehliadnuť farebné betónové kvetináče, ktoré svojím „pop-art“ charakterom nepôsobili harmonicky. Ako vytvoriť súlad s pôvodným dobovým riešením? Najvhodnejším sa ukázala výroba historizujúcich kvetináčov v duchu klasiky, ktoré sú zdobené girlandami a erbom Podunajských Biskupíc. Bola to však výzva, ktorá si vyžadovala ručnú prácu umelecko-remeselného

charakteru spolu so sochárskym stvárnením plastiky. Veľkou úlohou bolo vytvoriť reliéf z plošného erbu Podunajských Biskupíc tak, aby v ňom boli akceptované všetky heraldické zásady, a vyrobiť formy na odliatok kvetináčov s požadovanými ozdobami. Ďakujeme pánovi reštaurátorovi Pavlovi Ševčíkovi, ktorý nám to v záujme vytvorenia harmonického vzhľadu Trojičného námestia vytvoril v cene materiálu.

Realizáciou projektu *„Trojičné námestie“* sme podporili ochranu hmotného kultúrneho dedičstva našej mestskej časti a jeho výsledkom je konkrétna, viditeľná hodnota pre širokú verejnosť.

Eleonóra Csanaky, vedúca CIIC

Ako je to s Vrakunskou skládkou

Najmä posledný rok sa aj v novinách s celoštátnou pôsobnosťou objavujú články o tzv. Vrakunskej skládke. Konečne sa kompetentné úrady na čele s ministerstvom životného prostredia rozhodli zaoberať týmto vážnym problémom, aj keď riešenie nie je ideálne.

Chemická skládka na rozhraní MČ Vrakuňa a MČ Ružinov má rozlohu 4,65 ha. Táto skládka vznikla v období rokov 1966 – 1980, keď sa tu roky ukladal chemický odpad (cca 120 000 m^3 odpadu). Tento odpad sa ukladal v sudoch bez riadneho tesnenia a prekryl sa dvojmetrovou vrstvou zeme, aby to nebolo vidieť. Situácia sa vyhrotila po spustení vodného diela Gabčíkovo v roku 1992, keď začala stúpať hladina podzemnej vody, ktorá sa začala kontaminovať. Na základe rozborov vody zo studní vydala MČ Vrakuňa už v roku 2002 zákaz používania podzemných vôd, čerpaných z vlastných studní na jednotlivých nehnuteľnostiach na polievanie zeleniny a ovocných stromov. Nebezpečné je takúto vodu nielen piť, umývať sa ňou, ale aj takouto vodou polievať ovocné stromy a zeleninu pestovanú v záhrade.

Kontaminácia sa týka predovšetkým územia v MČ Vrakuňa, konkrétne ide o väčšinu územia medzi Vrakunským lesíkom a železničnou traťou. Podľa mapy predpokladaného šírenia znečistenia je ohrozená aj malá časť územia MČ Podunajské Biskupice, hoci nezastavaného. Konkrétne podľa mapy kontaminácie môže byť ohrozené územie za železničnou traťou pozdĺž Dvojkrížnej ulice smerom na východ (Most pri Bratislave). Mapy kontaminácie nájdete aj na *http://www.biskupice.sk › životné prostredie › Skládka vo Vrakuni*. Nebezpečenstvo hrozí aj časti územia MČ Ružinov, či obciam Most pri Bratislave, Miloslavov a Rovinka, kam tok znečistenia smeruje.

Podľa ministerstva životného prostredia, unikajúce látky neohrozujú vodné zdroje situované na Žitnom ostrove, pretože ich kontaminácia ich vraj ani najbližších desať rokov nedosiahne. Kontaminácia je však časovanou bombou. S dávkou čierneho humoru možno povedať, že ak by niekto kompetentný vzniknutú situáciu zľahčoval, treba mu ponúknuť pohár „dobrej" vody zo studne vo Vrakuni... Po rokoch neriešenia situácie zo strany štátu začali dotknuté mestské časti a okolité obce na situáciu spoločne upozorňovať prostredníctvom médií. MČ Podunajské Biskupice vstúpila do štrajkovej pohotovosti s tým, že situáciu bude neustále monitorovať.

Až následne sa kontaminácia začala riešiť, keďže v súčasnosti prebieha verejné obstarávanie na zakonzervovanie skládky tzv. metódou enkapsulácie – zaizolovanie skládky v sarkofágu so životnosťou asi 100 rokov (2 km podzemná tesniaca stena a nepriepustné prekrytie povrchu skládky). Ide o najrýchlejšiu a najlacnejšiu metódu, ktorá však neznamená likvidáciu odpadu, ale iba jeho konzerváciu. Lepšie nejaké riešenie ako žiadne. Ministerstvo životného prostredia však predpokladá, že v strednodobom časovom horizonte budú chemické látky spracované a spotrebované, a tiež, že kontaminácia bude z územia ustupovať. Z hydrogeologického hľadiska je však nejasné, ako sa zmení prúd podzemnej vody v dôsledku stavby takéhoto mohutného múru. Pod vplyvom silných tlakov sa ochranný múr môže roztrhnúť. Doposiaľ verejnosti nie je známe, či sa bude riešiť aj likvidácia už uniknutého odpadu. Práce na zakonzervovaní skládky by sa mali začať v roku 2018.

Podľa odborníkov nie je znečistená pôda, pretože samotná pôda je izolačnou látkou, ktorá chráni pred znečistenou podzemnou vodou. Pôda by mohla byť znečistená iba v prípade jej polievania zo studní s kontaminovanou vodou. Pre istotu je potrebné uviesť, že je úplne bezpečné používať vodu z verejného vodovodu. Nebezpečné však môže byť konzumovanie zeleniny dopestovanej v danej lokalite, resp. priame pitie podzemnej vody z kontaminovaných studní alebo kúpanie sa v bazénoch napúšťaných zo studní.

V minulosti sa v niektorých oblastiach sveta viedli o vodu vojny. Je tragické, že dlhé roky štátne orgány umožnili zamorovať územie v blízkosti najväčšej zásobárne vody v strednej Európe. Situáciu budem aj naďalej pozorne sledovať.

Mgr. Mikuláš Krippel, PhD.
poslanec miestneho zastupiteľstva

Začal sa školský rok 2017/2018

Dva horúce mesiace sladkého ničnerobenia ubehli ako voda, ale väčšina žiakov sa už aj tak tešila na svojich spolužiakov, učiteľov i nové vedomosti. V pondelok 4. septembra 2017 sa slávnostne otvorili brány škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti našej mestskej časti. Späť v školských laviciach privítali žiakov v základných školách na Bieloruskej, Biskupickej a Podzáhradnej ulici i v Základnej škole s materskou školou s vyučovacím jazykom maďarským na Vetvárskej ulici. Otvorenie školského roka bolo asi najvýznamnejším dňom pre našich prváčikov a ich rodičov, ktorí ich po prvý krát do školy odprevadili.

Presné počty prvákov i celkový počet žiakov navštevujúcich naše školy bude známy po štatistickom zisťovaní k 15.septembru.

(Red.)

Nový začiatok

S mestskou časťou Podunajské Biskupice som viac ako 6 rokov spolupracovala ako televízna redaktorka. Od jej vedenia sa mi dostalo dôvery pokračovať v dlhoročnej práci pani šéfredaktorky Márii Kostkovej. Po niekoľkoročných štúdiách doma aj v zahraničí som nakoniec svoje šťastie našla práve v Podunajských Biskupiciach. Našla som tu manžela, vzácnych priateľov a jedinečný kolorit, ktorý si táto mestská časť udržala. Mojou snahou bude aj naďalej prinášať informácie o dianí v našej mestskej časti, o práci samosprávy a v neposlednom rade dávať priestor vám, drahí čitatelia, vyjadriť sa k miestnym problémom. Napriek všemožnej snahe sa nedostatky vždy nájdu a úlohou miestnych novín je upozorniť na ne a od kompetentných požadovať nápravu. Budem vám preto vďačná za akékoľvek postrehy a námety. Kontaktné údaje nájdete v tiráži na zadnej strane novín. Dúfam, že si *Biskupické noviny* aj naďalej udržia priazeň obyvateľov Podunajských Biskupíc a každý mesiac si nájdu svoje miesto vo vašich domácnostiach.

Martina Frőhlich Činovská

Letné vychádzky klubu Estónska

Každý rok si cez letné mesiace organizujeme vychádzky do blízkeho okolia. Toto leto sme začali prechádzkou na Bratislavský hrad, kde sme sa pokochali krásnou výsadbou rôznych kvetín v hradnej barokovej záhrade. Potom nasledovalo posedenie pri kávičke a zmrzline v Starom meste.

Ďalšou letnou aktivitou, ktorú absolvujeme pravidelne každý rok bola opekačka vo Vrakunskom lesíku. V júni sme navštívili aj Múzeum obchodu na Linzbothovej ulici a pochutnali sme si v Múzejnom pivovare na dobrom pive. Určitá časť našich členov bola koncom júna aj na týždennom rekondičnom pobyte v Rajeckých Tepliciach.

Začiatkom júla sme sa autobusom odviezli k povodiu Dunaja, kde sme sa poprechádzali po blízkom lesíku. Z Lodenice sme si vychutnali krásny výhľad na Hrad, Televíznu vežu a na panorámu Bratislavy. Príjemný výlet sme zakončili neskorším obedom na reštauračnej lodi. Príjemné posedenie sme si pripravili aj v klube pri fazuľovej polievke a langošoch.

V rámci Kultúrneho leta sme navštívili aj koncerty na Hviezdoslavovom námestí a počas augusta sme sa už naplno venovali dovolenkám

a svojim vnúčatám a pravnúčatám.

Na september máme pripravené kúpanie na termálnom kúpalisku v Dunajskej Strede a tiež týždenný rekondičný pobyt pre našich členov v Demänovskej doline.

Tešíme sa na spoločné stretnutia.

Mária Molnárová, vedúca KD Estónska 1

Pri príležitosti 73. výročia Slovenského národného povstania si predstavitelia Slovenskej republiky aj priami účastníci povstania uctili obete Slovenského národného povstania, ktoré patrí k najvýznamnejším udalostiam v novodobej histórii slovenského národa. Za mestskú časť Bratislava - Podunajské Biskupice a za Bratislavský samosprávny kraj položila počas pietnej spomienky veniec k pamätníku na námestí SNP starostka Alžbeta Ožvaldová.

Dobrovoľníci pomáhajú ťažko chorým pacientom

Členovia dobrovoľníckej skupiny *Vŕba* prichádzajú na oddelenia onkológie už 14 rokov. Za ten čas sa ich tu vystriedalo mnoho, navštívili veľa pacientov a pomáhali im znášať ťažké chvíle nepríjemnej choroby. Spočiatku dobrovoľníci z *Vŕby* pôsobili len v Onkologickom ústave sv. Alžbety, kam siahajú aj korene jej vzniku. Od roku 2015 rozšírila *Vŕba* svoju pôsobnosť a dobrovoľníci začali prichádzať aj do Národného onkologického ústavu.

Hlavným cieľom a poslaním dobrovoľníkov je spríjemniť pobyt pacientom na onkologických oddeleniach aj v čakárňach. Snažia sa o to rôznymi službami, ktoré poskytujú. Jednou z veľmi obľúbených služieb je aj servis teplých nápojov. Ráno prichádzajú dobrovoľníci do čakární a ponúkajú pacientom kávu, čaj, milý úsmev alebo pekné slovo. V ich prítomnosti nie je cítiť len závan kávy alebo čerstvého čaju, ale predovšetkým závan ľudskosti, ktorý je v onkologickom prostredí veľmi dôležitý a pacienti ho veľmi oceňujú.

K ďalším dobrovoľníckym aktivitám už priamo na oddelení patria napríklad tvorivé dielne, ktoré si tiež vždy nájdu svojich nadšencov. Pacienti sa od dobrovoľníčok naučia niečo nové, majú možnosť vyplniť si čas v nemocnici tvorivou činnosťou a rozvinúť či nadobudnúť nové zručnosti. Niekedy je to aj opačne, pacienti naučia dobrovoľníčky nejaké nové výtvarné techniky. Pacienti totiž nechcú iba prijímať, ale aj dávať. A to je práve na dobrovoľníctve to pekné. Niekto sa rozhodne niečo zo seba odovzdávať, a v konečnom dôsledku sa mu to vo forme vzájomného obohatenia vráti.

Do ďalšej veľmi dôležitej skupiny dobrovoľníkov patria dobrovoľníci, ktorí navštevujú pacientov pri lôžkach. Tí prichádzajú priamo na oddelenia k pacientom s rôznymi ponukami rozptýlenia. Niektorí prinášajú spoločenské hry a ponúkajú možnosť sa zahrať. Iní dobrovoľníci sa s pacientmi rozprávajú na rôzne témy. Od počasia až po tie ťažšie a životne dôležité. Rozhovor sa prehlbuje do takej miery, do akej to sám pacient chce. Dobrovoľníci vždy prihliadajú na jeho potreby. V *DS Vŕba* sa dobrovoľníci riadia heslom *„Ja Ťa budem sprevádzať, ale Ty mi ukáž cestu“*. Teda potreby pacienta sú prvoradé a sám pacient si určuje, akým smerom sa bude sprevádzanie uberať.

Mnohým ľuďom sa zdá, že takáto práca na onkológií je len o smútku. Určite sú aj smutné chvíle. Ale nie len také. Človek sa na onkológii môže stretnúť aj s povzbudením a veľkou vďačnosťou. Presne tak to opísala aj naša dobrovoľníčka Petra, ktorá chodí sprevádzať pacientov na oddelenie radiačnej onkológie: *„Je pravda, že pacienti to majú veľmi ťažké a ich osudy sú naozaj smutné. Mnohí nám ale môžu byť aj vzorom v tom, ako dokážu pozitívne myslieť, bojovať a prijímať túto ich neľahkú situáciu. Povzbudzuje ma práve toto ich pozitívne myslenie a keď na chvíľu na svoje problémy zabudnú, radosť v ich očiach… Naposledy ma potešilo, že ma objal jeden pán, keď po 7 týždňoch odchádzal domov, a to som sa s ním kvôli jazykovej bariére ani nerozprávala. Vždy sa tešil, že sa môže aspoň pozerať ako hráme žolíka, a nakoniec sa ho naučil. Stretla som tam už veľa dobrých ľudí, na ktorých budem mať pekné spomienky.“*

Dobrých dobrovoľníkov nikdy nie je dosť a preto robíme 2x v roku nábor nových členov. Ak by táto forma dobrovoľníckej služby niekoho oslovila, pozývame vás na infor-

mačné stretnutie dňa 25. 9. o 17:30 v zasadačke Onkologického ústavu sv. Alžbety na Heydukovej 10. Bližšie informácie a podmienky nájdete na **www.dsvrba.sk**, alebo sa informujte telefonicky na čísle 0948 100 539.

Ing. Mária Látalová
koordinátorka dobrovoľníkov *DS Vŕba*

Štvrtý ročník turnaja TUSK

V sobotu 1. júla sa v športovom areáli Tryskáč konal v poradí už štvrtý ročník turnaja mužstva TUSK Podunajské Biskupice. Tradične sa hralo v dvoch skupinách a to v skupine do 40 rokov a v skupine nad 40 rokov. Popri dvoch domácich mužstvách a tradičných účastníkoch turnaja – TUSK a FC Tryskáč Podunajské Biskupice, sme privítali aj dve nové mužstvá – Fröhlich TEAM v skupine do 40 rokov a Colosseum Pizza Vrakuňa v skupine nad 40 rokov, ktoré hráva pravidelnú bratislavskú sálovkársku ligu nad 40 rokov.

Po otvorení turnaja sa do seba pustili mužstvá Colosseum a Tryskáč. Favorizované Colosseum dlho nevedelo nájsť cestu k bráne Tryskáča, ale gólom Juraja Homolku sa to zlomilo a nakoniec vyhrali 4:0.

V druhom zápase nad 40 rokov sa hral v poli vyrovnaný zápas, no na šance vysoko viedli hostia z Vrakune. Gólom skúseného Richarda Schwartza sa otvoril strelecký účet Colossea. Následne delovkou Eugena Linku vyrovnali TUSK-ári, ale to bolo z ich strany všetko. Sľubnú remízu pre domácich pokazil druhým gólom na turnaji Milan Dvorský.

V treťom zápase starších išlo o druhé miesto na turnaji. Vo vyrovnanom zápase otvoril gólový účet domáci Štefan Szelepcsényi. V druhom polčase Robert Mészáros pridal druhý gól a keď sa už Tryskáč rozohral, Štefan Szelepcsényi zvýšil skóre do prázdnej brány na 3:0. Konečný stav 3:1 nastavil Tomáš Bugár.

V skupine do 40 rokov sa hral výrazne rýchlejší futbal. V prvom zápase nováčik Fröhlich TEAM podľahol Tryskáču 4:1, keď mladý hráč Slovana Ladislav Nagy dvakrát skóroval a po jednom góle pridali ďalší mladý Slovanista Peter Polakovič a minifutbalový reprezentant Ľudovít Félix.

V druhom zápase hral domáci TUSK dosť vlažne a tak bol stav v prvom polčase veľmi tesný. V druhom polčase domáci pridali na obrátkach a nakoniec vyhrali presvedčivo 5:1. Tretie miesto v skupine obsadilo sympatické mužstvo Fröhlich TEAM.

V treťom zápase, prakticky vo finále mladších, sa hral veľmi dobrý futbal. Bol to dvojnásobne prestížny zápas, keďže na turnaji 2016 vyhralo mužstvo Tryskáč a v obidvoch mužstvách hrali po jednom reprezentanti Slovenska v minifutbale, Ľudovít Félix a Patrik Juhos. V jednom mužstve sa predstavili dorastenci Slovana (Nagy, Polakovič), v druhom zas hráč druholigového ŠTK Šamorín, David Ozogány. V mužstvách hrali aj hráči alebo bývalí hráči pôsobiaci v rakúskych mužstvách (Duman, Sadlák, Ferencz).

Skóre otvorili domáci delovkou Dávida Ozogánya, na ktorú odpovedal Ľudovít Félix. Vzápätí strhol Patrik Juhos dvoma gólmi vedenie na stranu TUSK-u. Tryskáč sa gólom Scherka priblížil na rozdiel jediného gólu, no Kristián Mester definitívne rozhodol zápas a nastavil konečný výsledok 4:2.

Víťaz turnaja nad 40 rokov: COLOSSEUM Pizza Vrakuňa

Hore: Rudolf Nagy, Roman Terkovič, Juraj Homolka, Richard Schwartz

Dole: Milan Dvorský, Karol Szelepcsényi, Peter Benovics

Víťaz turnaja do 40 rokov: TUSK Podunajské Biskupice.

Hore: Dávid Duman, Luboš Bacho, Patrik Juhos, András Ferencz, Kristián Mester, Dávid Ozogány

Dole: Attila Csöllei, Kristián Fülöp, Rudolf Nemec, Denis Sadlák, Dominik Duman

3. miesto v skupine nad 40 rokov: TRYSKÁČ Podunajské Biskupice

Hore: Gabriel Nagy, René Mundi, Oto Horváth, Tomáš Bugár, Ladislav Nagy

Dole: Árpád Hami, Štefan Bugár

Zápasy s prehľadom viedol rozhodca Richard Bílek, ktorý v boji o prvé miesto medzi mužstvami TUSK a Tryskáč ukázal aj dve žlté karty hráčom Kaledovi Densaadia a Denisovi Sadlákovi. **Árpád Ferencz**

2. miesto v skupine do 40 rokov: TRYSKÁČ Podunajské Biskupice

Hore: Khaled Ben, Ľudovit Felix, Roman Kemény, Khaled Densaadia, Martin Scherk

Dole: Peter Polakovič, Ladislav Nagy ml., Štefan Bugár, Martin Kežman

2. miesto v skupine nad 40 rokov: TUSK Podunajské Biskupice

Hore: Eugen Linka, Silvester Mester, Štefan Szelepcsényi, Peter Fülöp, Róbert Mészáros

Dole: Beňadik Rigó, Árpád Ferencz, Attila Csöllei, Peter Prikler

3. miesto v skupine do 40 rokov: Fröhlich TEAM

Hore: Luboš Vlašič, Lukáš Kopanický, Juraj Fröhlich, Robert Papp, Michal Paksi, Dominik Bukovčák, Peter Repa

Dole: Tomáš Fekete, Luboš Viskup, Juraj Gömöry

Organizátor turnaja TUSK, Občianske združenie, so starostkou Podunajských Biskupíc PhDr. Alžbetou Ožvaldovou

Lanovka na Kolibe

Pozrite sa na svet zhora!

Vysokohorský zážitok priamo v Bratislave? Spoznajte najkrajšie miesta lesoparku za jediný deň! Sedačková lanovka vás prepraví z Kamzíka na Železnú studničku (alebo späť) za osem a pol minúty. Na kilometrovej trase prekoná prevýšenie 186 metrov. Urobte si výlet s deťmi a pokojne so sebou vezmite svojich štvornohých priateľov alebo bicykel!

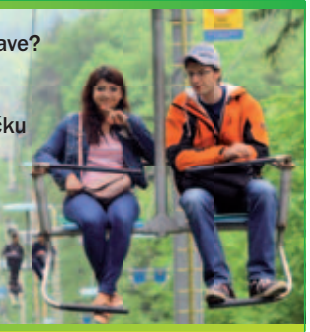

Premáva po celý rok od štvrtka do nedele v čase od 10. – 18. h

TAEKWONDO DROBČEK

Máš od 3 do 6 rokov? Super! Máš maminku a ocka, ktorí ťa chcú chrániť? Vezmi ich za ruku a vyber sa s nimi do telocvične na ZŠ Železničná, každý pondelok o 17.30 hod. od 9. septembra 2017. Naučíme ťa, ako sa správať pri cudzom človeku, ako predchádzať šikane, tiež bezpečnosti pri práci s ohňom, vodou a na cestách, základy zdravej výživy, kondičné zručnosti a Taekwondo. Deťom sa profesionálne počas výuky o sebaobrane formou hry venuje Ladislav Huňady, II. Dan, tel. 0908 553 335

Jedným z hlavných poslaní Bratislavského dobrovoľníckeho centra (BDC) je združovať a motivovať ľudí ochotných pomáhať organizáciám, ktoré túto pomoc pri svojej činnosti potrebujú. **Tento rok sa Bratislavský týždeň dobrovoľníctva koná od 16. do 22. septembra.** Viac informácií nájdete na stránke **www.tyzden-dobrovolnictva.sk.** Celoročné dobrovoľnícke príležitosti je možné nájsť aj na stránke **www.dobrovolnictvoba.sk.**

Úspech zrakovo postihnutých Slovákov

Zo 17. Majstrovstiev Európy v kolkoch zrakovo postihnutých športovcov v Srbskom meste Apatin sa Slováci vrátili so šiestimi medailami. Je už tradíciou, že sa naši športovci dokážu svojimi výkonmi vyrovnať tvrdej zahraničnej konkurencii. Tento rok sa majstrovstiev zúčastnili pretekári z deviatich krajín: Nemecka, Rumunska, Chorvátska, Maďarska, Slovinska, Srbska, Poľska, Česka a Slovenska.

Najlepší výsledok v histórii Majstrovstiev Európy v kolkoch dosiahli reprezentanti Václav Trnka (2 strieborné medaily), Alžbeta Ježíková (1 strieborná a 1 bronzová medaila a Peter Vrablec (1 strieborná a 1 bronzová medaila za celkový výsledok).

Biskupičan Peter Vrablec získal spolu s Alžbetou Ježíkovou vo dvojiciach historickú striebornú medailu. Náš Tarzan (ako pána Vrableca na kolkoch prezývajú) bol po prvom súťažnom dni v kategórii muži B3 jednotlivci na 1. mieste. V druhom štarte podal štandardný výkon, ktorý v závere stačil na 3 miesto a skompletizoval tak svoju zbierku medailí. Mimochodom náš Slovenský rekord v kategórii B3 drží práve Peter Vrablec a predstavuje 796 zvalených kolkov, čo je o päť kolkov viac ako rekord na Majstrovstvách Európy.

Poďakovanie za dosiahnuté výsledky patrí okrem našich športovcov aj celému realizačnému tímu, ktorý sa na tomto historickom výsledku podieľal. O rok sa budú Majstrovstvá Európy IBSA v kolkoch zrakovo postihnutých športovcov konať v Rumunskom meste Tirgu Mureš. **(Red.)**

Poďakovanie

*Vedenie mestskej časti Bratislava – Podunajské Biskupice srdečne ďakuje pani **PhDr. Márii Kostkovej** za jej obetavú prácu na tvorbe Biskupických novín. Viac ako 26 rokov zastávala pani Kostková zodpovedne post šéfredaktorky, profesionálne mapovala dianie v našej mestskej časti a upozorňovala na problémy občanov. Patrí jej za to naše uznanie a vďaka.*

Srdečne vás pozývame v piatok 13. októbra na **OLDIES PARTY** s programom v Reštaurácii Tryskáč na ulici Padlých hrdinov od 19.00 do 02.00 h. O výbornú zábavu sa postará DJ TuSom. Predpredaj vstupeniek v DK Vesna od 25. septembra. Viac informácií na telefónnom čísle: 02/ 45242653.

Spomienky

*Dňa 25. 9. 2017 uplynie 5 rokov čo nás náhle opustil **Karol Königbauer.** Prosíme tých, ktorí ste ho poznali, spomínajte s nami.*

S láskou na neho spomínajú manželka Julka, sestra a brat s rodinami

Bolestný bol jeho odchod náhly, v spomienkach je stále s nami.

*Dňa 24. septembra 2017 si pripomíname jedenáste smutné výročie úmrtia nášho milovaného syna, brata, strýka, synovca a kamaráta **Petra Ostatníka**, ktorý nás náhle opustil vo veku 34 rokov.*

S láskou spomínajú rodičia, brat, Lucia, neterky a ostatní príbuzní

„Srdce bolí, zabudnúť nedovolí"

*Dňa 19. septembra uplynie 10 rokov čo nás navždy opustil manžel, otec, brat, dedko **Milan Hrivňák**. S láskou na neho spomínajú tí, ktorí ho mali nadovšetko radi.*

Smútiaca rodina

Veľa krát už slnko zapadlo, tisíce sĺz nám z očí vypadlo. Tvoja strata tak veľmi bolí, keď plameň sviečky tíško horí. Šťastie súdené nám s tebou nebolo, no odišla si od nás tak priskoro.

*Už je to dlhých 7 rokov, čo 30. septembra 2010 dotĺklo šľachetné srdce manželky, mamičky, krstnej mamy a babičky **Alžbety Královej rod. Telekešovej** zo sídliska Dolné Hony. Kto ste ju poznali venujte jej tichú spomienku.*

Manžel Mikuláš, synovia Ivan a Rastislav, nevesta Kristína, sestra Terka, švagor Janko, švagriná Marta, švagor Gusti, vnúčatká Michaela, Sandra, Kamil, Veronika a krstniatko Janka

Utíchlo srdce, utíchol hlas, mal si rád život a všetkých nás. Odišiel si navždy, hoci túžil si žiť, ale osud tak zariadil, že musel si nás navždy opustiť. Hoci si odišiel a nie si medzi nami, v našich srdciach zostaneš stále s nami.

*Dňa 22. septembra si pripomíname štvrté výročie chvíle, keď nás navždy opustil drahý manžel, otec a dedo **Viliam Rigo**.*

S láskou na neho spomínajú manželka Anka s deťmi a vnúčatami

Biskupické noviny – Püspöki Újság, Bischofsdorfer Zeitung – **mesačník Mestskej časti Bratislava – Podunajské Biskupice • Vydavateľ:** Mestská časť Bratislava – Podunajské Biskupice, Trojičné nám. 11, 825 61 Bratislava, IČO 00 64 13 83, **www.biskupice.sk • Šéfredaktorka:** Mgr. art. Martina Frőhlich Činovská, M.A. • **Redakčná rada:** Izabella Jégh (predsedníčka), PaedDr. Beata Biksadská, Ing. Milan Černý, Alžbeta Jančulová, Mgr. art. Martina Frőhlich Činovská, M.A., PhDr. Tatiana Krippelová, Renáta Kubečková, Zoltán Pék, Peter Thám • **Redakcia:** Trojičné nám. 11, 825 61 Bratislava, **tel.: 0948 260 410, e-mail: martinacinovska@gmail.com • Inzercia a reklama:** tel.: **0948 260 410**, cm²/0,90 € • **Tlač:** Róbert Jurových – NIKARA • **Evidenčné číslo: MK SR 3233/09 • ISSN 1338-2012** • Nevyžiadané rukopisy a fotografie redakcia nevracia • Redakcia a redakčná rada nezodpovedá za obsah článkov prispievateľov • **Uzávierka:** Vždy 28. v predchádzajúcom mesiaci • **Nepredajné.**